שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

תנ"ך · כיתה י"ב · עשרת הדיברות: שמות כ (מב"ר)

קוראים את עשרת הדיברות

קראו את הפסוקים מספר שמות פרק כ וענו. אפשר להיעזר בחומש.

בנק מילים: דיבר · עשה · לא תעשה · יציאת מצרים · בדיבור אחד · רצון / תאווה

פתיחי משפטים: בפסוק ... כתוב ש... / הדיבר הזה אוסר / מצווה ... / לפי רש"י ...

1. קראו (שמות כ, א):

   וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים, אֵת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר.

   מי מדבר בפסוק? ומה פירוש "כל הדברים האלה"?

2. קראו (שמות כ, ב-ג):

   אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: לֹא-יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים, עַל-פָּנָי.

   איזה מעשה של ה' מוזכר בדיבר הראשון?

   א) בריאת העולם ב) יציאת מצרים ג) קריעת ים סוף ד) מתן המן במדבר

3. מספרו את הדיברות: כתבו ליד כל אחד את מספרו (1-10): זכור את יום השבת ___ · לא תגנב ___ · כבד את אביך ואת אמך ___ · לא תשא את שם ה' לשווא ___ · לא תחמד ___

4. אילו שני דיברות מנוסחים כציווי לעשות (ולא כאיסור)?

   א) לא תרצח ולא תגנב ב) זכור את יום השבת וכבד את אביך ואת אמך ג) אנכי ה' ולא תחמד

   ד) לא תשא ולא תענה

5. קראו (שמות כ, יג):

   לֹא תִרְצָח, לֹא תִנְאָף; לֹא תִגְנֹב, לֹא-תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר.

   כתבו את ארבעת האיסורים שבפסוק הזה במילים שלכם.

6. קראו את רש"י על שמות כ, א:

> מְלַמֵּד שֶׁאָמַר הַקָּדָ"ה עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת בְּדִבּוּר אֶחָד, מַה שֶּׁאִי אֶפְשָׁר לְאָדָם לוֹמַר כֵּן, אִם כֵּן מַה תַּ"ל עוֹד אָנֹכִי וְלֹא יִהְיֶה לְךָ? שֶׁחָזַר וּפֵרֵשׁ עַל כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר בִּפְנֵי עַצְמוֹ (שם):

לפי רש"י, איך אמר ה' את הדיברות בפעם הראשונה, ומה עשה אחר כך?

7. מה ההבדל בין "לא תגנב" לבין "לא תחמד"? (רמז: אחד עוסק במעשה, ואחד ב...)

8. בחרו דיבר אחד והסבירו במשפט או שניים למה הוא חשוב גם היום.

9. ★ אתגר: רש"י על המילה "לאמר" כותב: "מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ עוֹנִין עַל הֵן הֵן וְעַל לָאו לָאו". מה זה מלמד על תפקיד העם במעמד הר סיני?